

CSALÁDOM TÖRTÉNETE

/részlet/

**„Tiszteld őseidet, hogy hosszú és jó életed legyen azon a földön,
amit ők hagytak reád!...rajtok keresztül nyertél életet és örököltél
Istent és hazát.” /Wass Albert/**

Írta:

Aranyosiné Ács Anita

2022.

ELŐSZÓ

„A családfa matematika szerint ahhoz, hogy egy ember megszülethessen, szükség volt: 2 szülőre, 4 nagyszülőre, 16 dédszülőre, 32 ükszülőre, 64 szépszülőre, 128 ősszülőre, 256 jobbszülőre, 512 dédükszülőre, 1024 dédöregszülőre, 2048 dédősszülő megszületésére.

Ahhoz, hogy ma te itt lehess, az előttünk lévő 12 generációból 4094 ősödre volt szükség az elmúlt kb. 400 évben. Állj meg egy pillanatra: mennyi nehézség, kihívás, fájdalom, szerelem, remény szötte át ezeknek az embereknek a sorsát és tartottak ki végül mind, hogy te itt és most létezhess.” (Forrás: <https://www.facebook.com/hashtag/csal%C3%A1dfa>)

Való igaz, mennyi öröm és bánat. Mennyi lemondás, mennyi áldozat. Jelen családtörténettel az őseim emléke előtt szeretnék tisztelni, fejet hajtani. Írásom nem teljes, csak egy töredék, hisz minden gyökeret, faágat, levelet feltárni, megismerni, talán egy emberöltő is kevés. De, amit sikerült kiásni, felfedezni, ne tűnjék tova a feledés homályában, hanem égő fáklyaként világítson családunk számára.

Mikor szembesültem azzal, hogy üknagymamám 14 gyermeket hozott a világra, s ebből hetet korán elveszített, mélyen megrendültem. Őseinknek mennyi nehézséget kellett megélni, egyéni, közösségi, országos vagy világméretű szinten? Háborúk, éhínség, forradalom, s megannyi más nehézség. Hogyan élték túl? Kibe, mibe kapaszkodtak? Milyen jó lenne olvasni naplójukat, történetüket, mely mankóként szolgálhatna utódaiknak, hogy a történelmi válságok közepette is rendületlenül kitartottak, éltek, bizakodtak. Éppen ezért írásom nem titkolt célja, hogy felhívjam a figyelmet a jelenlegi és a jövőbeli utódoknak, hogy még élünkben írja le mindenki a családjá történetét, hogy irányt mutasson a jelenlévőknek és az elkövetkezendőknek, az utókornak. S emléket állítson az őseinknek, s kérem, képzeletben mindenki ölelje meg ama nagytörzsű fát, kapaszkodjon fel ki-ki a maga ágára, és mesélje el a történetét.

Rövidítések jegyzéke:

F=Forrás

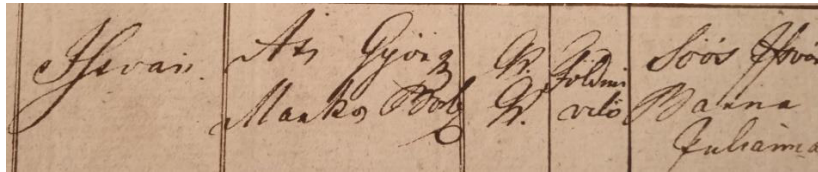
Ház.AK=Házasultak Anyakönyve

Hal.AK=Halottak Anyakönyve

Ker.AK=Kereszteltek Anyakönyve

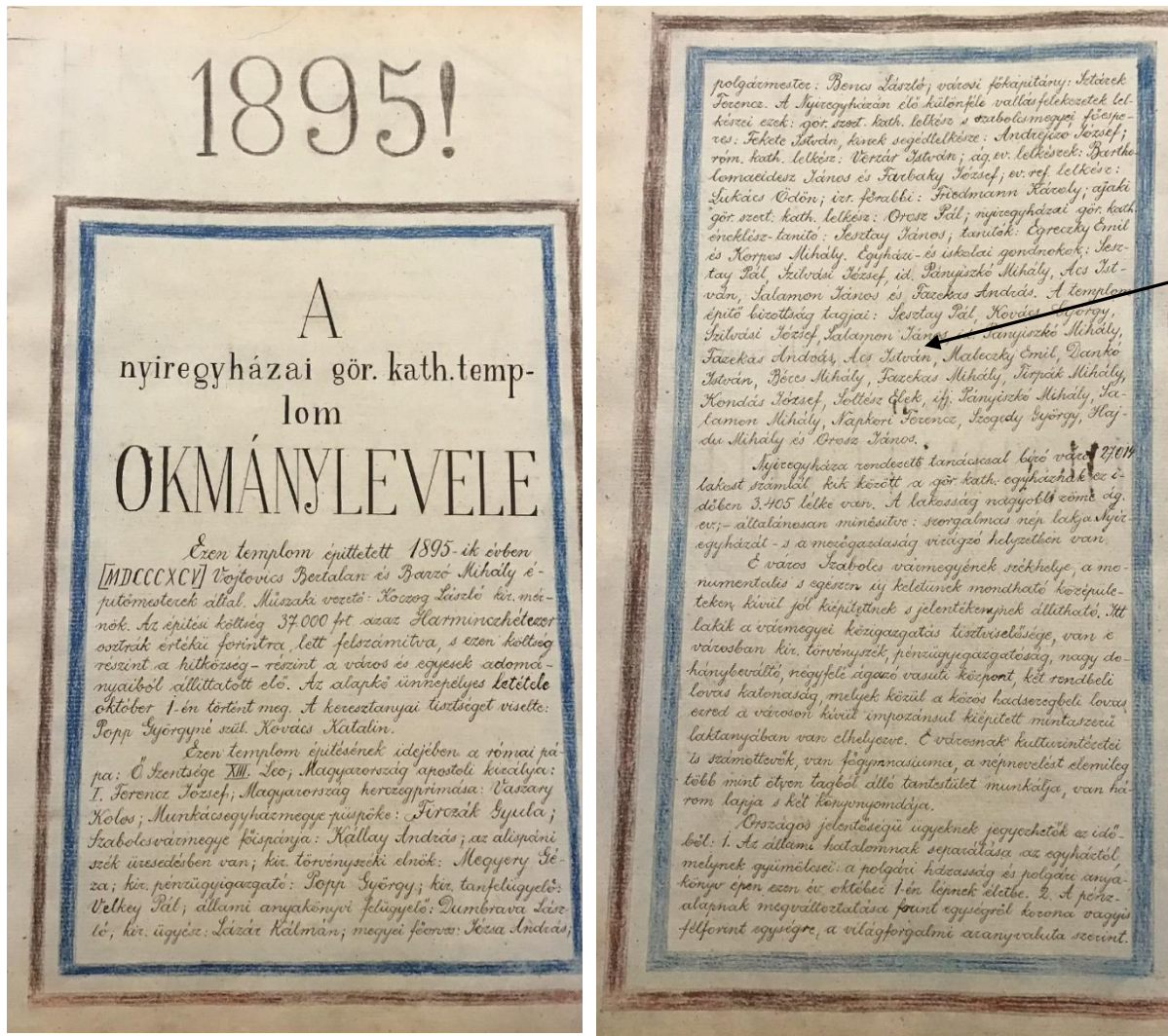
NA=Nincs Adat

Mesémet, mely igaz történet, valahol 1852-ben kezdeném el, amikor pont 170 évvel ezelőtt **Ács György** földművelő és **Markos Borbála** görögkatolikus szépszüleim házasságából megszületett 1854. 10. 08-án üknagyapám **Ács István**.

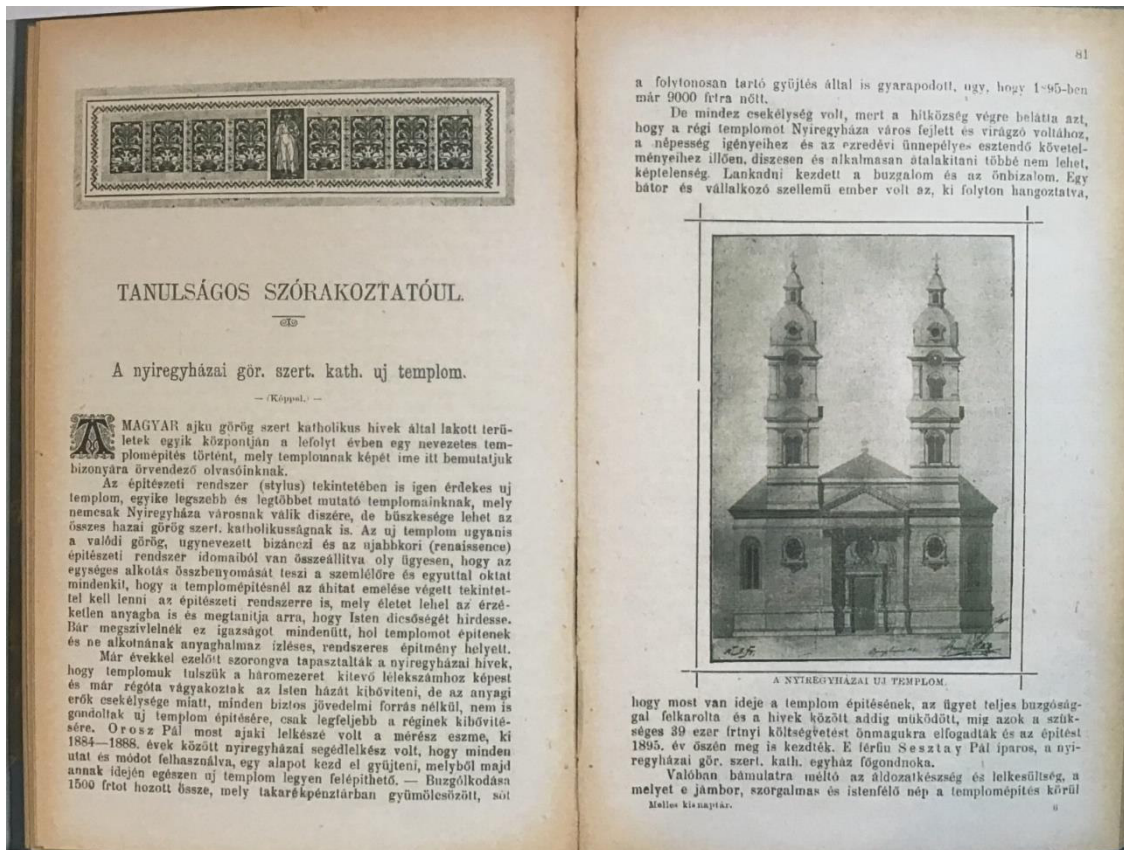

Forrás: Ker.Ak. 1852

Üknagyapám nemes, és szép nyomot hagyott maga után utódainak, hisz a nyíregyházi görögkatolikus templom 1895-ös okmánylevelében megemlíti, mint egyház-és iskolai gondnok, illetve a templom építő bizottságának is tagja volt.

Forrás: <https://www.nyirgorkat.hu/?q=hir&id=5609>

Forrás: <https://www.nyirgorkat.hu/?q=hir&id=5647>

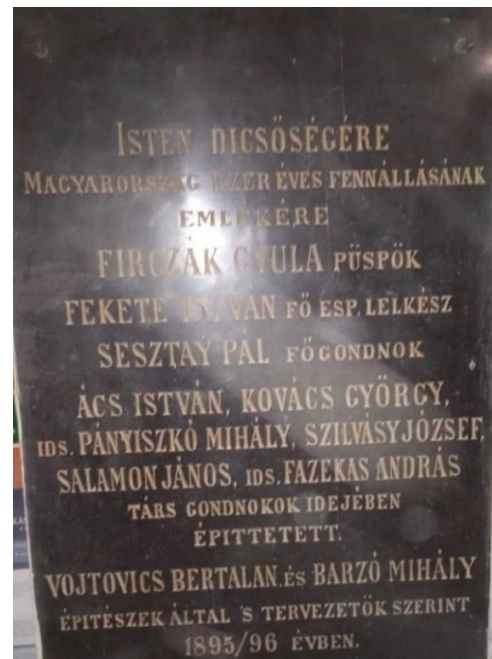
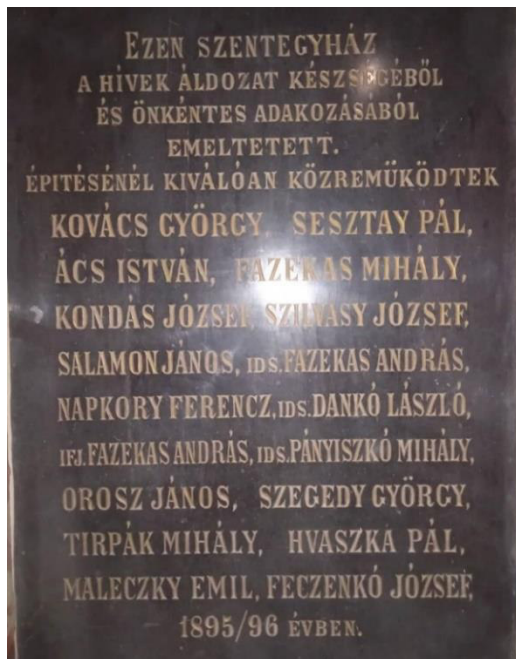
„1897. 08. 12-én áldotta meg nagyságos és főtisztelendő Fekete István nyiregházai lelkész, szabolcsi főesperes több ezernyi hívő közönség jelenlétében a toronykereszteket, és már ez évi november 20-án, Szent Mihály arkangyal ünnepén fel lesz szentelve maga a templom is, hogy legyen az Úr hajléka, a szomorúak vigasztalója, bűnösök megtérítője, az igazak örvendezése, hogy az anyaszentegyház nap nap mellett imádkozzék benne Istenhez, hogy szentelje meg azokat, kik az ő háza ékességét szerették, azért áldoztak, hogy viszont dicsőítse meg őket isteni erejével, és ne hagyja el azokat, kik benne bíznak.

Leljük örömeiket a hívek e templomban mindenkor, gyarapodjanak mennyei és földi javakban. Áldás legyen a jótevőkön.

Áldott legyen az Úr neve mindörökké.”

<https://www.nyirgorkat.hu/?q=hir&id=5647>

Üknagyapám nevét is megemlítő gránit tábla a mai napig is látható a templom előcsarnokában.
(A templom felújítása miatt ideiglenesen nem látható, így csak a raktárban készíthettem róla
fotót, nem a legjobb minőségben.)

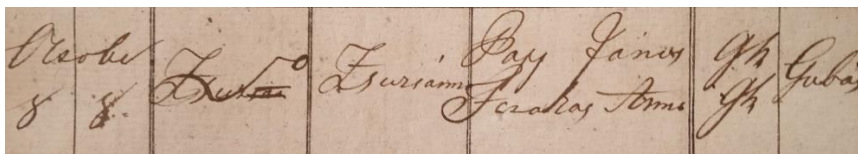
Ahogy belépek a templomba, s fejet hajtok az Isten előtt, s az üknagyapám emléke előtt, lelki szemeimmel szinte látom magam előtt, ahogy fáradozik a templom építésén, s arra gondol, hogy nemcsak a közösségnek építi, hanem az utódainak is. Szinte látom mosolyát, gondolatát, ahogy azt rebeget: „Jól van drága kis ükunokám, neked is építettem, hogy tudj betérni, ha elfárad a lelked, hogy hálát adj mindenekért s mindenért.”

Egyébiránt a templom 2013-ban társ-székesegyházi, majd 2015-ben székesegyházi rangot kapott.

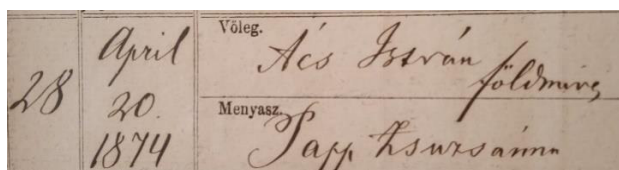
Fotó: A nyíregyházi Szent Miklós
Görögkatolikus Székesegyház

Üknagyapám 22 éves nőtlen férfiként házasságot kötött 1874. 04. 20-án **Papp János** gubás és **Fazekas Anna** görögkatolikus szépszüleim házasságából született Papp Zsuzsanna 20 éves hajadonnal. (szül. 1854. 10. 08.)

Forrás: Ker.Ak. 1854

Tanúik voltak Zováth Péter földművelő és Bíró László.

Forrás: Ház.Ak. 1874

Ükszüleim házasságából 14 gyermek született. Az anyakönyvekből kiderül, hogy a 14 gyermekből csak 7 maradt életben, a másik 7 pár hónaposan, pár esztendősen hamar elhunytak.

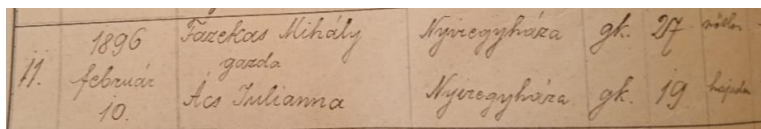
Gyermekek sorrendben:

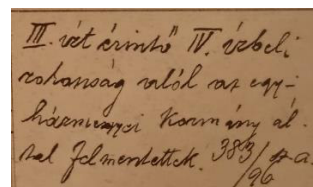
Ács István-Papp Zsuzsanna

1. Mária-1875. 05.11.- 1875. 09.27. (4 hónaposan) /F: Ker.AK. 1875. 36. lap, 42. sor/
2. Juliánna-1877. 01.13.-NA /F: Ker.AK. 1877. 48. lap, 6. sor/

Juliánna 1896. 02. 10.-én 19 évesen kötött házasságot a 27 éves nőtlen Fazekas Mihállyal.

Forrás: Ház.AK. 1896. 33. lap, 11. sor

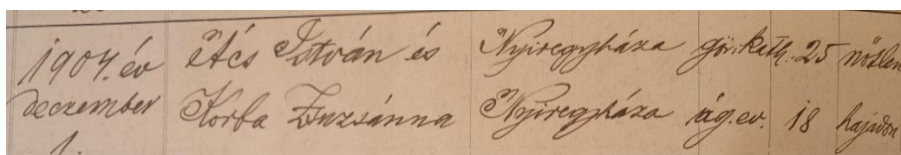

Eddig feltárt gyermekek sorrendben: Forrás: Ker.AK. Lakcímük: Kisteleki 5. és Örökösöld.

Juliánna	Mária	Mihály	Erzsébet	Mária	István	Ferenc	Zsuzsanna	Zsuzsanna	Mária
1897. 01.10.-NA	1898. 09.03.-1900. 03.10. /hőrgyurut/	1900. 02. 01.-NA	1901. 06. 06.-NA	1903. 04. 14.-NA	1906. 08. 31.-NA	1907. 11. 05.-NA	1909. 05. 01.-1909.08.21.	1912. 04. 19.-NA	1916. 07. 09.-NA
118. lap, 11. sor	46. lap, 17. sor	174. lap, 18. sor	16. lap, 104. sor	58. lap, 47. sor	111. sor	124. sor	54. sor, Hal. AK. 93. sor	9. lap, 54. sor	76. lap, 57. sor

3. István-1879. 05. 20.-NA /F: Ker.AK. 1879. 63. lap, 38. sor/

A földműves István 1904. 12. 01.-jén 25 éves nőtlenként vette feleségül a 18 éves hajadon evangélikus Korba Zsuzsánnát.

Forrás: Ház.AK. 10. lap, 31. sor

Eddig feltárt gyermekeik sorrendben:

István	András	István
1905. 08.19.-1905. 12. 31	1908. 04.30.-NA	1913. 06. 03.-NA
100. lap, 116. sor-150. sor	46. lap, 17. sor	28. lap, 64. sor

Lakcímük Jakusbokor 1, majd Szarvas u. 51.

4. János-1880. 12. 25.- 1887. 02. 16. (7 évesen) /F: Ker.AK. 1880. 73. lap, 118. sor/
5. József-1882. 01. 26.- 1882. 10. 05. (9 hónaposan) /F: Ker.AK. 1882. 79. lap, 9. sor/
6. András-1883. 12. 11.-1962. 10. 25. (79 évesen) /F: Ker.AK. 1883. 91. lap, 111 sor/
7. Ferenc-1886. 04. 19.- 1887. 10. 22. (1 évesen) /F: Ker.AK. 1886. 111. lap, 52. sor/
8. Zsuzsanna-1888. 01. 15.-NA /F: Ker.AK. 1888. 17. lap, 8. sor/

Zsuzsanna 20 évesen kötött házasságot a 24 éves Badankó Andrással 1908. 11. 25-én.
(Forrás: Ház.Ak. 1908. 28. sor.)

Eddig feltárt gyermekik sorrendben:

Zsuzsanna	Julianna	Erzsébet	András
1909. 10.28.-NA	1911. 05.29.-NA	1912. 06. 26.-NA	1913. 07. 27.-NA
156. sor	116. sor	11. lap, 77. sor	31. lap, 93. sor

Lakcímük Orosi szőlő.

9. József-1890. 02. 16.-1924. 07.19. /F: Ker.AK. 1890. 50. lap, 24. sor/

Keresztapám elmondása szerint József az I. világháború idején járt Palesztinában, ahol teveháton tevegelték, s ki volt adva parancsba, hogy a tevé elöl a vizet nem lehet meginni. A történetet állítólag József maga mesélte a családjának. József tüzerként a császári és királyi 6. hegyitüzérezred alakulatnál volt, s a hazáért hősi halált halt.

Elhalt neve	Ács József
Rendfokozat	tüzér
Alakulat	császári és királyi 6. hegyitüzérezred
Foglalkozás	földműves
Életkor	† 27
Holtta nyilvánító hatóság	Nyiregyházi Királyi Járásbírószág
Holtta nyilvánító rendelet	Pk. 2828/4/1923.
Anyja neve	néhai Papp Zsuzsanna
Apja neve	Ács István
Dátumok	bejegyzés ideje - 1924.07.19. anyakönyv év - 1924 - 1924-01-01 - 1924-12-31
Elhalalozás ideje	1914.11.27.
Helyek	bejegyzés helye - Nyiregyháza - HU - 47,95539 - 21,71671 elhalalozás helye ország - Szerbia

elhalt lakhelye - Nyiregyháza lakhely település mai neve - Nyiregyháza - HU - 47,95539 - 21,71671	
Elhalalozás helye település	szerb harctér
Egyéb bejegyzés	A hazáért hősi halált halt, az elhalalozás bíróság lett megállapítva

Forrás:

<https://adatbazisokonline.hu/gyujtemeny/elso-vilaghaboru>

Megjegyzés: a bejegyzésnél az életkor téves

Mily nehéz lehetett üknagyapámnak hallani a hírt, hogy fiát elvesztette, s valahol, idegen földön van eltemetve.

„Néhanap velük álmodok,
Hangjukat hallom, szólnak: "Itt vagyok."
Hómezők, a sár alatt,
Völgyekben, dombokon nyugszanak.
Testüket, vérüket, könnyeiket,
őrzi föld, végtelen tengerek.
Izzik fenn a láthatár,
A tiszta szél, lelkükért sóhajt már.
Kelet felől, hegyek felett,
Bíborszínű, szép szörnyeteg,
Felkel a Nap, aranyat ad,
Széppé teszi álmaikat.
Néhanap velük álmodok,
Lelkükkel szállnak sasok és angyalok.

Elhamvadt a Tűzvihar.
Csend van már, semmi zaj nem zavar.
Mondhatod: a semmiért,
én azt mondom: a Holnapért.
Mondhatod: száz rossz ügyért,
én azt mondom: a Bátrakért... szól a dal.
Virágból vér fakadt,
A Sors-vonal megszakadt.
Megvívta a harcot, álmodják az álmot.
A semmiben csendesen,
Pihennek jeltelen.
Lenn a földben, benn, legmélyen a
szívemben.” *Ossián: A bátrakért*

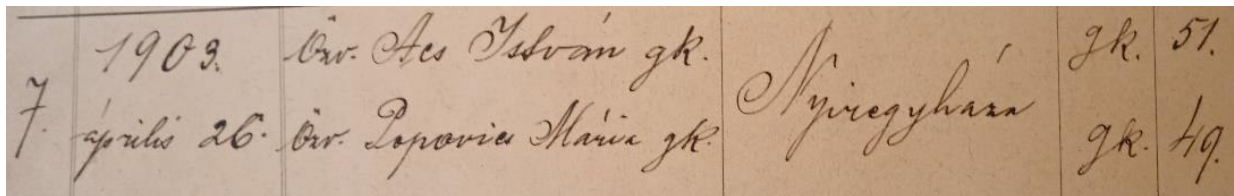
10. Ferenc-1891. 12. 05.- 1892. 06. 17. (7 hós-tüdőlob.) /F: Hal.AK. 1892. 53. lap, 62. sor/
 11. János-1893. 08. 30.- 1893. 09. 05. (1 hós-gyengeség) /F: Hal.AK. 1893. 71. lap, 91. sor/
 12. Borbála-1895. 02. 14.-NA /F: Ker.AK. 1895. 23. sor/

Borbála 20 évesen kötött házasságot a 20 éves Kelemen Istvánnal 1915. 10. 05-én.
 (Forrás: Ház.Ak. 1915. 5. sor.)

13. Péter-1897. 11. 08.- 1899. 03. 30. (2 év-hörghurut) /F: Hal.AK. 1892. 35. lap, 47. sor/
 14. Erzsébet-1899. 07. 01.-NA /F: Ker.AK. 1899. 85. sor/

A keresztelőre egyrészt nyilvánvalóan a magas halálozás miatt már másnap, vagy napokon belül sor került. Másrészt a 90 éves Erzsike néni (nagymamám testvére) elmondása szerint „az Ács család nagyon vallásos volt.”

Üknagyanyám 48 évesen 1902. 11. 07.-én hunyt el szívbajban. Halála előtt részesült a haldoklók szentségében. 28 évet éltek együtt üknagyapámmal, aki miután több kiskorúval maradt egyedül, így nem is csoda, hogy a gyászidő letelte után 51 évesen házasságot kötött 1903. 04. 26.-án a szintén özvegy görögkatolikus Popovics Máriával.

(Forrás: Ház.AK. 1903. 5. lap, 7. sor)

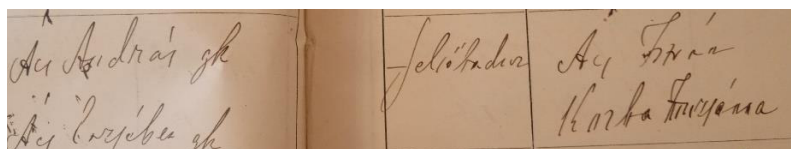
Üknagyapám 1935. 12. 03.-án 83 évesen hunyt el aggkori kimerülésben. Halála előtt szintén részesült a haldoklók szentségében. (Forrás: Hal.AK. 1935.30. lap, 136. sor)

Ükszüleim 6. gyermeke **Ács András**, az apai dédnagyapám.

F: Ker.Ak. 1883. 91. lap, 111. sor

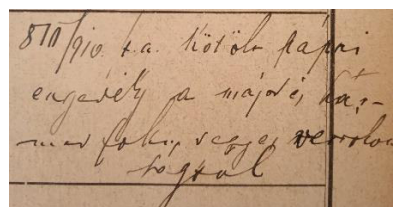
Keresztapám visszaemlékezése szerint volt első felesége is, állítólag az unokatestvérét vette el feleségül. A házasság anyakönyve alá is támasztja a fentieket, hisz 1910. 02. 15.-én 27 évesen feleségül vette a 23 éves Ács Erzsébetet.

Házasulandók

Lakcím

Tanuk

(Forrás: Ház.AK. 1910. 7. sor). Az anyakönyv szerint pápai engedéllyel.

Ebből a házasságból 2 fiú született. 1911. 02. 05.-én József (F: Ker.AK. 1911. 18. sor). Másodszülött fiuk András 1913. 01. 15.-én született, de sajnos 2 hónapra rá elhunyt, 1913. 03. 24.-én (F: Ker.AK. 1915. 22. lap, 5. sor). Dédnagyapám első feleségét hamar elveszítette, 1914. 01. 07.-én 26 évesen hunyt el, szervi szívbajban.

A halottnak					
Folyó szám	A halálozás éve, havi, napja	és az ő hitvesdrának vagy szüleinek vezeték- és keresztnéve és állapotja	Származása és lakhelye házszám	Neme fi nő	Életkora
			1974		
1914	Január 7	Ács Erzsébet Ács András felesége	Jelődör	1.	26

anyakönyve.			
Betegség vagy egyéb halál-nem	Részoszt-e a halál-életről szünetében	A temetés helye és napja	Az eltemető neve és hivatala
Jelődör	igen	Január 9	Ács László

Forrás: Hal.AK. 1914.

Ács András (dédnagyapám) Fotó: családi archívum

Ács András dédnagyapám az „ácsok”-hoz híven mélyen vallásos ember volt. Nyíregyházán a görögkatolikus templomban, mint egyházközlöny is szerepet vállalt családi információk szerint. **Ács András** és 2. felesége, **Török Zsuzsanna** dédszüleim házasságából született első gyermekük Ács Erzsébet, 1922. 01. 28-án. Erzsébet 1946-ban házasságot kötött Salamon Andrással.

Fotó: családi archívum

Dédszüleim másodszültött gyermekük, Ács András pedig 1923. 05. 01-jén született. A keresztszülők mindkét esetben Csizmarik Anna és Török Mihály volt.

Dédnagyapám, Ács András 1962. 10. 25-én 79 évesen halt meg, agykori végkimerülésben.

81	Nyíregyháza 1962. október 25.	id. Ács András gör. kat. Nyíregyháza, Kiskör u. 1.
----	--	--

Nyíregyháza 1883. dec. 11.	Török Zsuzsanna rom. kat.
-------------------------------	------------------------------

A megholt születési helye, ideje, házastársának neve, vallása

Aggkői végelgyengülés	—	Érseki temető 1962. október 24.
--------------------------	---	---------------------------------------

Forrás: Hal.AK. 1962. 98. lap, 81-es sor.

Dédnagyamám, Török Zsuzsanna pedig 1970. 09. 10-én szívelégtelenségben hunyt el.

84	Nyíregyháza 1970. szept. 10.	id. Ács Andrásné Török Zsuzsanna gör. kat. Nyíregyháza, Kiskör u. 1.
----	---------------------------------------	---

Nyíregyháza 1894. márc. 12.	+ Ács András gör. kat.
--------------------------------	---------------------------

A megholt születési helye, ideje, Házastársának neve, vallása

Szár elégítéscső	Pénzüst	Érseki temető 1970. szept. 12.
---------------------	---------	---

(Forrás: Hal.AK. 1970,181. lap, 84. sor)

Ács Mihály, apai nagyapám Ács András és Török Zsuzsanna dédszüleim házasságából született harmadik gyerekként Nyíregyházán, 1926.07.10-én. Görögkatolikus vallású volt. Legénykorában Nyíregyháza, Jakusbokor 1. szám alatt lakott. Dolgozott államvasúti alkalmazottként, mint fékező, majd egyéni földműves lett. Dolgozott a Nyíregyházi Sóstói Vörös Csillag TSZ-ben is, mint mezőőr. 1950-ben mint Levente, határőr volt Katymáron, Hidasnémetiben. 1948. 04. 25-én küldte emlékül nagymamának ezt a fotót:

Fotó: családi archívum

a kép hátulján nagyapám kézírása látható

1950. 10. 28-án kötött házasságot Lázár Juliannával, nagymamámmal.

hatalmát elöltti igazolás NYÍREGYHÁZA VÁROS

2024/920

Házassági anyakönyvi kivonat.

A házasságkötés helye és ideje (év, hó, nap)	A vőlegény		A menyasszony		A házasságkötés tanúk családi és utónéve	Házasságkötési kijelentések. Aláírás előtti esetleges megjegyzések. Aláírások.
	szüleinek családi és utónéve	szüleinek családi és utónéve	szüleinek családi és utónéve	szüleinek családi és utónéve		
Nyíregyháza 1950. október 28. 584	Ács Mihály András	Lázár Julianna	Lázár Julianna	Zatyovics Julianna	Székely János, Székely János	Aláírások: [Signature]

12. r. sz.

18. sz. minta az A. U. 113. §-ához.

Fotó/Dokumentum: családi archívum

Lakóhelyük Nyíregyháza, Huszár sor 1. lett.

Lázár Julianna, apai nagymamám, Lázár András és Zatyovics Julianna dédszüleim házasságából született első szülött gyermekként Nyíregyházán, 1929. 01.18-án. Görögkatolikus vallású. Leánykorában lakhelye: Nyíregyháza, Felsőpázsit 64. szám. Sokáig háztartásbeli volt, majd Nyíregyházán tíz évet dolgozott a csirkekelletetőben.

Nagymamám fiatalkori fotói:

Fotó: családi archívum

Nagyapám és nagymamám idősebb korukban egy összejöveten. A kép bal szélén láthatóak.

Fotó: családi archívum

Ács Mihály, nagyapám
nyugdíjas korában.

Fotó: családi archívum

Ács Mihályné, Lázár Julianna nagymamám nyugdíjas
korában

Fotó: családi archívum

Ács Mihály, nagyapám, 1990.01.10-én hunyt el 64 éves korában. Tíz éves voltam akkor, ugyanakkor mégis őrzőm gyerekkori emlékként, hogy amikor náluk nyaraltam, a házuk mögötti kis folyóból kosárszámra fogta ki a halakat. Emlékszem, hogy nagymamám, a kedvenc étkeimmel, a mákos tésztával kedveskedett nekem, de mivel kevés jutott, nagyapámnak azt füllentette, hogy csak krumplis tészta van. Mire nagyapám megszólalt, hogy „akkor az unokának mitől mákos a foga?”

Nagymamám sokat vitt magával a templomba. Emlékszem, hogy milyen sokszor emlegette, hogy én milyen szép napon születtem, hisz a február másodika, az a Gyertyaszentelő Boldogasszony Napja. Ács Mihályné, Lázár Julianna nagymamám 2014. 12. 23-án 85 éves korában hunyt el. Nagyszüleim sírhelye a nyíregyházi északi temetőben található.

Nagymamám húga, Lázár Erzsébet 1931. 10. 02-án született, míg öccse Lázár András 1937. 03. 28-án.

Lázár Erzsébet és férje Riskó János házasságából 2 fiú született, János, és István. Lázár András 1963. 10. 20-án vette feleségül Szabó Máriát. Házasságukból két leány született, Ildikó és Zsuzsanna.

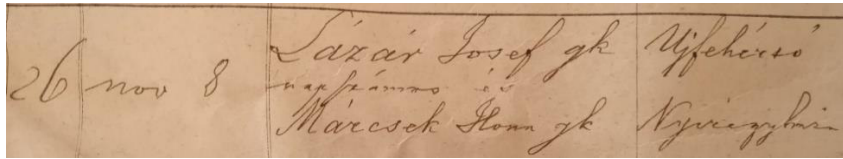
Lázár Erzsébet és férje Riskó János

Lázár András és felesége Szabó Mária

Fotó: családi archívum

Lázár József, újfehértói napszámos üknagyapám 22 évesen nőtlenként vette feleségül a 18 éves hajadon üknagymamámát, a nyíregyházi **Marcsek Ilonát** 1888. 11. 08-án. Mindketten görögkatolikus vallásúak.

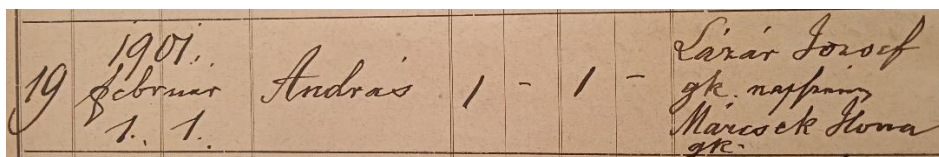
Forrás. Ház.AK. 1888. 7. lap, 26. sor

Az eddig feltárt adatok alapján 8 gyermekük született.

1. Mária-1889. 09.23.-NA /F: Ker.AK. 1889. 44. lap, 110. sor/
2. István-1893. 01.05.-NA /F: Ker.AK. 1893. 49. lap, 3. sor/
3. András-1894. 11. 12.-1897. 01. 19. /F: Ker.AK. 1894. 81. lap, 141. sor/
4. Julianna-1897. 03. 03.-NA /F: Ker.AK. 1897. 123. lap, 56. sor/
5. Zsuzsanna-1899. 03. 20.-NA /F: Ker.AK. 1899. 158. lap, 39. sor/
6. András-1901. 02. 01.-1987. 08. 24. (86 évesen) /F: Ker.AK. 1901. 8. lap, 19 sor/
7. Erzsébet-1905. 03. 18.- NA /F: Ker.AK. 1905. 93. lap, 41. sor/
8. János-1907. 12. 18.-NA /F: Ker.AK. 1907/

Lázár András, apai dédnagyapám 6. gyermekként született ükszüleimtől, 1901. 02.01-jén.

Forrás: Ker. 1901. 8. lap, 19. sor

Dédnagyapám görögkatolikus vallású volt. Leánya, a 90 éves Erzsikenéni elmesélése szerint legénykorában Vácon töltött 2-3 évet katonai szolgálatot. Vallásos ember révén sokat járt templomba, ott figyelt fel a választottjára, Zatyovics Juliannára. 1928-ban meg is tartották az esküvőt.

Fotó: családi archívum

Házasságukból 3 gyermek született. Julianna (nagymamám), Erzsébet és András.

1943-ban a II. világháború idején behívták Kassára, s teljes felszereléssel várták a parancsot, hogy mikor kell indulniuk a frontra. Indulás előtt a felettesek kérték, hogy aki 1901-es születésű, és 3 gyermeke van, az lépjen ki a sorból. Lánya, a 90 éves Erzsike néni elmondása szerint, így 3 hét múlva hazatért a családjához, s dédnagyapám a legkisebb fiúgyermekét dobálta fel a levegőbe örömeiben, hogy megmenekült attól, hogy a frontra vonuljon.

Dédnagyapám fuvaros volt, taligával vállalt szállítást. E mellett földműveléssel foglalkozott.

Dédnagyapám a kép bal oldalán, kalapban.

Fotó: családi archívum

Lázár András és Lázár Andrásné (Zatyovics Julianna)-apai dédszüleim

Fotó: családi archívum

Dédnagyapám 1987. 08. 24-én hunyt el. Sírhelyük a nyíregyházi Északi temetőben található. 7 éves voltam mindössze, így kevés emlék köt hozzá, csupán csak annyi, hogy látom magam előtt, ahogy üldögél a házuk teraszán, s figyel, ahogy én ugrándozok fel-le a teraszukról.

Zatyovics András (nagy bajuszú ember-Erzsike néni elmondása szerint) és **Bucskó Erzsébet** ükszüleim születési adatait mutatja a nyíregyházi Északi Temetőben található sírkő. András 1944. 11. 14.-én 77 évesen balesetbeli lábtörés következtében halt meg.

Az ő házasságukból született meg dédnagymamám, **Zatyovics Julianna**, 1906. 02. 13-án.

Zatyovics Julianna (dédnagyamám) leánykori fotója. A kép jobb oldalán látható.

Lánya, Erzsike néni elmesélése szerint asszony korában Nyíregyházán, a Levendula utca szomszédságában volt egy nagy zsidó birtok, oda járt dolgozni. Gyümölcsöt szedtek, szüreteltek.

Lázár Andrásné (Zatyovics Julianna) dédnagymamám nyugdíja korában.

Dédnagymamám 1996-ban hunyt el. Szerencsésnek mondhatom magam, hogy volt alkalmam hosszabb ideig ismerni legalább egy dédszülőmet. Sokat nyaraltam nála. Apró termetű, nagyon kedves dédnagymama volt. S nagyon vallásos. Mindig rózsafüzért szorongatott a kezében. Nagyon sokszor láttam, hallottam őt imádkozni. Szerette, ha ott nyaraltam, mert mindig sokat segítettem. A legjobban a mákgubóból szerettem a mákszemeket kigyűjteni. Gyerekként ez élvezetes munka volt számomra, ő meg lelkendezett, hogy én milyen segítőkész kislány vagyok, milyen sokat segíték neki.

Ács Mihály és Lázár Julianna (apai nagyszüleim) házasságából 2 fiú született. Ács Mihály (keresztapám) és édesapám **Ács Zoltán József**, aki 1954. február 08-án született Nyíregyházán.

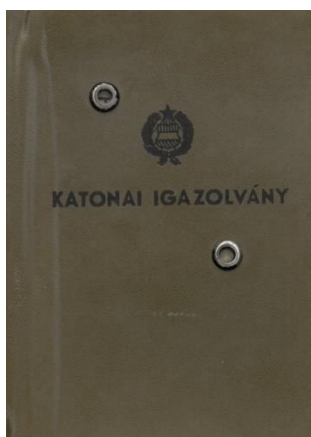
Fotó: családi archívum

Általános iskolai tanulmányait a Nyírtelek Jakus-bokori általános iskolában kezdte meg 1960-ban, melyet az 1967/68-as tanévben fejezett be. Általános iskolai tanulmányai után felvételt nyert a Tiszaberceli Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézetbe, melyet 1968-ban kezdett meg, 1971. június 24-én szakmunkásbizonyítványt szerzett, mint zöldségtermesztő és hajtató.

Fotó: családi archívum

A Magyar Néphadsereg katonai összeírása során 1972. február 18-án alkalmasnak minősítették, majd 1976. május 05-én besorozták. 2 éves sorkatonai szolgálatát 1976 őszén kezdte meg Hatvan városában. Rendfokozata honvéd volt.

Időközben Nyíregyházán barátaival Cirkuszba látogattak el, ahol megismerkedett édesanyámmal, Kukucska Zsuzsannával. Az ismerkedésből szerelem lett, majd 1976. május 8-án házasságot kötöttek.

Polyószám: 309 76

Acs Zoltán József
(a férj családi és utóneve)
Nyíregyháza városban
1954 február 8 n született,
raktáros foglalkozású,
Nyíregyháza Huszár sor 1 lakos

Kukucska Zsuzsanna
(a feleség leánykori családi és utóneve)
Nyíregyháza városban
1957 október 8 n született,
segédmunkás foglalkozású,
Nyírtelek Felsőöskút 38 lakos

Nyíregyháza városban
1976 május 8 napján,
Ezerkilencszázhetvenhat május nyolc
(a házasságkötés ideje betűvel)

A feleség neve a házasságkötés után: Acs Zoltán Józsefné

A férj szülei: Acs Mihály
Lázár Julianna

A feleség szülei: Kukucska András
Balog Mária

Megjegyzések és utólagos bejegyzések:

X
X
X
X
X
X

Nyíregyháza városi anyakönyvtár
1976 május 8 n.
Kelt Nyíregyháza P. H.
Nyíregyháza városi anyakönyvtáros

A mellékelt adatok jegyzetések be: külföldi állampolgárság, a gyermekek családi neve, a házastárs halála, a házasság felbontása vagy érvénytelenítésének nyilvántartása, a feleség névváltozása a házasság megerősítése folytán.

Fotó/dokumentum: családi archívum

Házasságkötésük után édesanyámmal Nyírtelek, Rákóczi u. 63. szám alatt telepedtek le.

Katonai évei alatt született meg első gyermekük, Zoltán, a bátyám.

Fotó: családi archívum

1971-től 1975-ig a Magyar Államvasutak Szertárfőnökségén dolgozott Nyíregyházán, majd a Keletmagyarországi Tűzelőszer és Építőanyag Kereskedelmi Vállalatnál (Nyíregyházán) 1979-ig. Ezután a „Dózsa” Mezőgazdasági Termelőszövetkezetnél helyezkedett el Nyírteleken, s egészen a TSZ megszűnéséig ott dolgozott.

1982-ben kiváló dolgozó kitüntetést kapott, munkakönyve szerint 2000 Ft jutalomban részesült. Majd 1989 áprilisában 10 éves törzsgárda jutalmat kapott, 1000 Ft kifizetéssel. A TSZ megszűnésével, illetve a rendszerváltás után nehezen talált munkát, munkanélküli volt, majd a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságnál volt alkalmazásban, mint csatornaőr.

Édesapám az „Ácsok-hoz híven” nem járt rendszeresen templomba, de mégis érezni lehetett benne Isten iránti tiszteletét. Gyerekkoromban nem értettem, hogy az egész kenyeret (akkoriban még nem szeletelték) hátul miért dörzsöli a késsel. Csak később magyarázta el, hogy a kenyér felszeletelése előtt keresztet rajzol rá, így adva hálát Istennek a mindennapi betevőért. Gyerekkorom karácsonyi szentestéjének varázslatos világa elevenen él bennem. Mindig ő díszítette fel nekünk a fenyőfát. Vacsora előtt a villanyt lekapcsoltuk, gyertyát gyújtottunk, s elkezdődött a „szertartás”. Akkor már rajta kívül nem állhatott fel senki az asztal mellől. Ha kuncogtunk a bátyámmal, elég volt, ha csak ránk nézett. Keresztet vetett, s felállva elmondtuk a Miatyánkot. S csak azután ülhattünk asztalhoz. Vacsorához előkerült a fokhagyma, dió, méz mákos guba, s az alma, melyet 4 felé szelt (annyi felé kell szelni, ahányan körbe ülik az asztalt), s mondta, hogy mint „ez az alma, a család is tartson össze”. S elmesélte a történetet, hogy ha valaki a nagy ködben eltéved, akkor elég csak a karácsonyi szent estére gondolni, s akkor megtalálja a hazavezető utat.

Gyerekkorunkban nem volt számítógép, okostelefon, s egyéb kütyük. S mégis milyen sokat tudtunk játszani a szüleinkkel. Tollasoztunk, szánkoztunk, szójátékot játszottunk, társajáték, kártya, na és persze a sakk partik. Ő nagyon jól tudott sakkozni, közösségi szinten még érmekeket is nyert. Szerettem vele játszani, bár mindig kikaptam. A sokadik alkalom után kifakadtam, hogy többet nem játszok vele, mert én mindig csak veszítek. Erre bölcsen ő azt felelte, hogy ha hagyja magát, abból nem tanulok semmit, csakis a vereségből. S akkor kezdte magyarázni lépésről-lépésre, hogy ez vagy az miért volt rossz lépés részemről. Úgy érzem, hogy ezeknek a tanításoknak, játékoknak milyen nagy szerepe is volt hátralévő életemre, hisz megtanított a kudarcok ellenére is küzdeni, nem feladni, a hibáimat elemezni és újrakezdeni.

Halála hirtelen és váratlanul történt 2005. július 11-én 51 éves korában álmában agyvérzés következtében. 25 éves voltam akkor, de úgy érzem, odafentről azóta is figyelni életem sakktabláját.

Jó lenne házamban vendégül látni, a töltött káposzta mellé tejföllel kínálni. De már csak gondolatban mondhatom, hogy „látja Apám, az én házamban van tejföl”. Hisz gyerekkoromban mikor tejfölt kértem, válasza csupán ennyi volt: „Nincs! Kíváncsi leszek, hogy a te házadban lesz e tejföl a káposzta mellé.” S milyen jó lenne bemutatni neki az „ideális családomat”, amire anno szintén olyan kíváncsi volt, hogy nekem vajon milyen lesz.

ANYAI ÁG

Kukucska Zsuzsanna, édesanyám 1957. 10. 08-án született. Gyermekként őt is hitre nevelték. Római katolikus vallású.

Fotó: családi archívum

Általános iskolai tanulmányait a Nyírszőlősi Általános Iskolában végezte, majd 1975. 06. 23.-án kötő-hurkoló konfekció szakmunkásbizonyítványt szerzett a 107. sz. Mező Imre Ipari Szakmunkásképző Intézetben. Dolgozott többek között a Nyírségi Nyomdánál, Dózsa MG. TSZ-nél, Mezőgazdasági Főiskolán, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Víz és Csatornamű Vállalatnál, Nyíregyházi Cipőgyárnál, majd nyugdíjazásáig a Bánki Donát Műszaki Középiskolában. Volt mezőgazdasági munkás, vízóra javító, takarító, konyhai kisegítő.

Édesanyám lánykorában. Fotók: családi archívum

anyukám a kép bal oldalán,
vizet hord a TSZ-ben
dolgozóknak

Jelenleg nyugdíjas éveit tölti. Sajnos a sok évnyi kemény fizikai munka meglátszik fizikai egészségi állapotán. Gyerekként is az él elevenen bennem, hogy mennyit dolgozott, még kemény férfimunkákat is. Mindig felnéztem rá, hogy nőként mennyi mindent elbír, hogy milyen erős. Bármilyen probléma adódott is, sosem adta fel. Mindig a megoldásokat kereste. Úgy érzem, hogy a „soha nem adjuk fel” elvet tőle is örököltem. Leánykoromban nemcsak anya volt számomra, hanem barátnő is. Sokat sétált velem, illetve mindig kiültünk „a farakásra” s később estig panasztam a szerelmi bánataimat. Ő mindig meghallgatott, mindig számíthattam rá, sosem mondta, hogy nem ér rá. Édesapám úgy szólt ki nekünk, este 11-kor, hogy „már ideje lenne bejönni”. A bizalmamat élvezte, sosem élt vissza vele. Örült, hogy a bizalmasom lehettem. Olyan anya mind a mai napig, aki sosem mond nemet a gyerekeinek, unokáinak. Mindig lehet rá számítani. Ma-holnap 65 éves lesz. Csupán csak annyi a kívánságom, hogy a jó Isten éltesse még jó erőben és egészségben, hogy sokáig köztünk lehessen.

Kukucska György és Kazár Katalin szépszüleim házasságából született **Kukucska András** üknagyapám. (1851-1918). Üknagyapám első felesége Szuchánszki Mária volt, akivel 18 évig élet együtt, majd második feleségével **Varga János** és **Henzsel Mária** szépszüleim lányával, **Varga Máriával** 5 évig. Harmadik feleségével, Gyuris Máriával pedig 19 évig élt. Üknagyapám 67 évesen tüdőgyulladásban hunyt el.

1851 Auguszt. 25.	18 évig Szuchánszki Mária, 5 évig Varga Mária, 19 évig Gyuris Mária felesége; Kukucska György és Kazár Katalin fia.	Myrcegyháza Püszta u. 6.	fi	-	67 év.	Tüdőlob.	Myrcegyháza Auguszt. 24.
-------------------------	--	--------------------------	----	---	--------	----------	--------------------------

Forrás: Evangélikus anyakönyv, www.oskereso.hu

Kukucska András és Varga Mária ükszüleim házasságából született 1895. 10. 20.-án dédnagyapám, **Kukucska András**.

1895 Oktob. 20.	András	fi	szüzet	Kukucska András és család Varga Mária ev.	Aradina Hof Helyhatóság Varga János Varga Mária	Szegyháza S. K. 17
-----------------------	--------	----	--------	---	---	--------------------

1921. 03. 10.-én kötött házasságot első feleségével, Sztankó Zsuzsannával, akitől 2 év után elvált.

1921 márc. 10.	Kukucska András	+Kukucska András +Varga Mária	Myrháza, Felcsanak 19.	25 év.	1	Sztankó Zsuzsanna
----------------------	-----------------	-------------------------------	------------------------	--------	---	-------------------

Nagynéném, Kukucska Julianna (Jucika néni) elmondása alapján, amikor a párttagok jöttek agitálni, hogy lépjen be a TSZ-be, ő elbújt, mert nem akart belépni, mert tudta, hogy akkor be kell adni a közösbe a földjét, s mindenét. Végül a sok kényszer után belépett a TSZ-be.

Anyai dédnagyapám 1923. 05. 17.-én vette feleségül az özvegy **Spisák Zsuzsannát**, (szül. 1898.) **Spisák György** és **Hugyecz Ilona** ükszüleim leányát. Dédnagymamám első férje Leszkoven János volt, s született egy gyermekük, Leszkoven János.

1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Forrás: Evangélikus anyakönyv, www.oskereso.hu

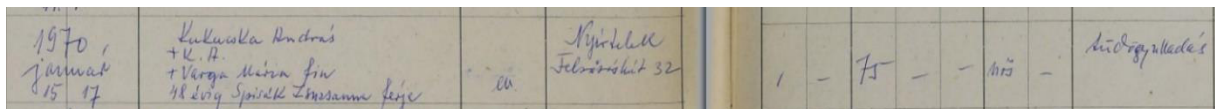
Abban az időben úgy tartották, hogy annak a gazdának, akinek a tehene kevesebb tejet adott, rontásnak vélték. Akkoriban hittek a boszorkányokban. Ha valami baj történt, neki tulajdonították. Volt, akiről tudták, hogy boszorkány, aki még a kútágast is meg tudja fejni. Vagy különböző alakokat tudtak öltetni, s megtörtént, hogy a békát meggyűrűzték, vagy a lovat megpatkolták, később a gyűrűt vagy a patkót valamelyik idős asszonynál látták viszont. Dédnagymamámról is az a hiedelem járta, hogy értett a rontáshoz. Kenderszört, illetve cirkot tett a köldökére, majd elégette, s így vette le magáról a rá szórt átkot, illetve a rontást. Akkoriban úgy hitték, hogy amikor valaki a halálos ágyán van, s megfogja valakinek a kezét, akkor annak átadja a boszorkányság tudományát. Ezt elkerülendő az ő kezébe a halálos ágyán seprűnyelet adtak. Amikor ezt a történetet hallottam, nevetve mondtam, hogy akár még belőlem is lehetett volna boszorkány.

Fotó: családi archívum

A képen az első sorban láthatóak a dédszüleim. A kép baloldalán látható Balogh Andrásné-Vancsisin Zsuzsanna és Balogh András. A jobb oldalon id. Kukucska András és felesége Spisák Zsuzsanna. Felső sorban közepen nagyszüleim, Kukucska András és Balogh Mária, előttük pedig másodszülött gyermekük Kukucska Julianna. Felső sor két szélén pedig nagyapám testvére Ilona és férje Gombos József és gyermekük Ilona.

Dédnagyapám 1970. 01. 15.-én halt meg tüdőgyulladásban. Sírhelyük Nyírtelek-Dózsaszőlő régi temetőben található.

Forrás: Evangélikus anyakönyv, www.oskereso.hu

Kukucska András-anyai nagyapám 1925-ben született. Nyírteleken lakott. Iskolába is ide járt, az úgynevezett „nyulas iskolába”. A SZÁÉV-nél dolgozott mint rakodómunkás. 1949. januárjában vette feleségül Balogh Máriát. Házasságukból 4 gyermek született. András, 1949. 10. 22-én, aki sajnos csak 19 napot élt. Sírhelye Nyírtelek-Dózsaszőlő régi temetőben található. Lányuk, Julianna 1951. 05. 27-én született, míg Mária 1955. 10.31-én. Legkisebb lányuk Zsuzsanna (édesanyám) pedig 1957. 10. 08-án.

Kukucska András-nagyapám-fiatalabb és idősebb korában

Fotó: családi archívum

Anyai nagyapám is akkor halt meg (1990.) amikor 10 éves voltam. Szintén kedves gyerekkori emlékem a nyári nyaralások alkalmával, hogy milyen sokat „kötekedett” velünk unokákkal. A kacsáknak vágta össze a csalánt, s ha a közelébe mentünk, akkor csapkodni kezdett vele.

Így incselkedett velünk, s közben bazsalygott. Nagyszüleimnek sok szőlője volt, amiből sok bor kikerült. Sokáig emlékeztem a nótákra, amit rendszeresen danolt. „Piros kancsó, fehér bor....”

A másik pedig,

„De jó dolga van a kutyának,/mert a kutya lefekszik a szénába-meg a szalmába/én meg csak úgy csavargok a tanyába.”

Balogh Mária -anyai nagymamám-1927. 12. 22-én született. Leánykorában Nyíregyháza, Újtelekibokor 55. szám alatt lakott. Feltételezhetően ide járhatott iskolába. Felnőtt korában háztartásbeli volt, majd a „Dózsa” MG TSZ-ben mint pártoló tag volt. A TSZ-be az alábbi munkákat végezte: almaszedés, őszibarack válogatás, kapálás, stb.

Kukucsya Andrásné-Balogh Mária-nagymamám Fotó: családi archívum

Nagyszüleim a nyárikonyhájuk előtt

Nagyszüleimnek volt lehetőségük, hogy nyugdíjas korukban kirándulásokon vegyenek részt.

Fotó: családi archívum, a kép jobb oldalán láthatóak

Anyai dédszüleim, Balogh András és Vancsisin Zsuzsanna

Fotó: Családi archívum

Nagymamának 2 testvére volt, egy öccse, András és húga, Julianna.

Juliannának és férjének, Majoros Józsefnek 5 gyermeke született. Közülük egy már elhalálozott.

Nagymamámnál is sokat nyaraltunk, mindig a kedvünket kereste. A kedvenc ételünket készítette, a túrós sztrapacskát, de ő csak „pucókának” hívta. Édességnek vizes-cukros kenyeret kaptunk. Hmm, de szerettük. A kertjük végében volt egy szántó, s egy folyó. Mindig abban fürödtünk, és pecáztunk. Tele volt kisebb-nagyobb halakkal. Télen pedig, amikor befagyott a víz, azon csúszkáltunk. Az is előfordult, hogy beszakadt alattunk, és mi rohantunk hozzá, de nem dorgált meg minket, csak gyorsan leöltöztetett minket, s a jó meleg cserépkályha mellett megszáritotta a ruháinkat. S természetesen mondta, hogy ez a mi titkunk marad, a szüleinknek nem kell elmesélni, hogy beszakadtunk a jég alatt. Nyáron a hordóban lévő vízben mártóztunk meg. Az udvarukon volt egy gémes kút is, a szódás szifont mindig leengedtük a kútba, hogy jó hideg legyen. Amikor az összegyűjtött és boglyába rakott szénaboglyát összeugrándoztuk, azért sem veszekedett ránk. Akkor is csak nevetve mondta, amikor a szomszéd szénaboglyáját túrtuk szét, hogy kikapunk a szomszéd bácsitól. Halála előtt nekem ajándékozta a Bibliáját, mondván, hogy tudja, hogy nálam jó helyen lesz. Mint aki tudta, hogy Isten közelségére nekem milyen nagy szükségem lesz. Óriási megtiszteltetésnek éreztem akkor, hogy én kapom meg a Bibliáját.

Anyai nagyszüleim sírja a nyíregyházi
Északi Temetőben.

„Hallod-e, te tükörképem,
Apukám volt ilyen éppen.
Ne moco-rog-j, maradj szépen,
Mint nagyanyám régi képen.
Az ő arcuk az én arcom,
Ők álmodnak, ha én alszom,
Az ő szemük az én szemem,
A fejükkel emlékezem.
Fenn élnek ők a padláson,
A határba mind kilásson.
Kinn élnek a temetőben,
Ha kiszöknek énbőlőlem.
Énbőlőlem bár kilépnek,
Éjjel-nappal velem élnek,
A fejemet simogatják,
A vállamat lapogatják.
Lapogatják a vállamat,
Alusznak a szívem alatt.
Ha lefekszem, ha felkelek,
Kezüik fogom, mint egy gyerek.
Ha én nézek, ők is néznek,
Esznek velem lépesmézet.
Ha én megyek, ők is mennek
Útjain a végtelennek.”
(Lackfi János)

UTÓSZÓ

Kedves Őseim! Köszönöm, hogy éltetek, hogy gyökeret adtatok, hogy generációról-generációra megtanítottak hitben járni. Isten nyugosztalja lelketeket, s mint fénylő csillag, ragyogjatok az égen családunk felett. Legyetek őrzői, védelmezői, hogy családfánk ne törjön derékba, hanem továbbra is növekedjék, terebélyesedjék évtizedeken át, mindannyiunk, és Isten dicsőségére!

S én, Aranyosiné Ács Anita (1980. 02. 02), hogy mit hagyok hátra az utókornak? A legfontosabbat! A legnagyobb kincset, amit úgy neveznek, hogy a fiam. Máté! Aranyosi Máté! Akire ha ránézek, ott látom benne magamat, férjemet, az őseimet, vérében ott csörgedezik az ősök lenyomata.

S most leteszem a pennám, s talán majd hintaszékemben deres hajjal újra előveszem, s folytatom az igaz mesét. Ha Isten is úgy akarja! Ha nem, akkor hátra hagyom az utókornak, hogy írja tovább családunk történetét. Hátra hagyom még ifjúkorom verseit, lelkem akkori fájdalmas jajkiáltásait, hálanaplóimat, levelezéseimet Istennel, elmélkedés sorozatomat a társkeresés rögzös útjáról, („A magánytól a hozzád illő társig” címmel), s ezen családtörténetet.

S így, a történetem végén parancsolni ugyan nem, csak kérve kérhetem...

Fiam, Máté! Bátyám, Zoltán! Unokaöcsém Dominik! Keresztgyerekeim, Barnabás Mózes, s Jázmin! Kedves unokatestvérek, rokonok! Vegyétek fel a családunk történetének gombolyagját, szőjjétek tovább,-különben a feledés homályába vész-, s álljon a könyvespolc kiemelt helyén, mint egy második Biblia, s hirdesse, hogy Isten segedelmével voltunk, vagyunk, leszünk, most és örökkön örökké Ámen!

„Kutatjuk honnan érkeztünk
Vizsgáljuk furcsán két kezünk
Ezer éven át megtanultuk már, mire jó a
szív és a száj
De még nem tudjuk, még nem értjük hová
érkeztünk.

Száz éves fák, történelem
Feldúlunk erdőt, földeket
Keresünk régmúlt éveket

Számoljuk az évgyűrűket
Apáink útján járunk még
őseink táncát járjuk még
Új útnak hisszük a bűvös kört
És sokszor úgy élünk, mint ők”
Karthago: Apáink Útján

Szép-Apa/Anyja

Szép-Apa/Anyja

Szép-Apa/Anyja

Ács György/Markos Borbála

Papp János/Fazekas Anna

Kukucska György/Kazár Katalin/Varga János/Henzsel Mária

